

ŘÍZENÍ ŠKOLY

ODBORNÝ MĚSÍČNÍK PRO ŘEDITELE ŠKOL

2 | 2017

NOVÝ KARIÉRNÍ ŘÁD
A ŘEDITEL ŠKOLY

ZAMYŠLENÍ NAD VZDĚLÁNÍM

ZÁSTUPCE ŘEDITELE VE VÍRU
ZMĚN

I VE VAŠÍ ŠKOLE
VYCHOVÁVATE BUDOUCÍ
LEADERY

EDULARP – CESTA
K ZÁŽITKOVÉ PEDAGOGICE

Jak rozvíjet nadané děti v běžné škole?

Inspirace ze Základní školy Curie

Ing. PhDr. Zdeňka Havlíková,
projektová manažerka,
koučka a lektorka

Mimořádné nadání může být nejen výhodou, ale i hendikepem. A to především děti, které se „nadprůměrně“ odlišují od ostatních žáků ve třídě nejen svými rozumovými schopnostmi, ale i dalšími specifiky spojenými se sociálně-psychologickými aspekty jejich osobnosti.

Pro učitele je práce s nadanými dětmi v běžné třídě komplikována řadou faktorů. Od vysokého počtu žáků ve třídě až po často chybějící znalosti o metodách a strategiích pro rozvoj mimořádně nadaných žáků. Ani současné snahy o inkluzivní vzdělávání nepřinášejí komplexní vzhled do této problematiky. A s velkou pravděpodobností to ani možné není. Pokud respektujeme individualitu a unikátnost každého žáka, univerzální řešení nenajdeme.

Inspiraci, jak rozvíjet mimořádně nadané děti v běžné škole, nám však může nabídnout několik málo českých škol již dnes. K nim patří i pražská **Základní škola Curie**. Ač se jedná o běžnou státní školu, záhy zjistíte, že výjimečnost si může připsat hned v několika ohledech. Díky spolupráci v rámci mezinárodního projektu **STRATEACH** (*Strategie pro učitele nadaných a talentovaných dětí*) jsem společně s kolegy měla možnost zúčastnit se ukázkové hodiny práce s nadanými dětmi na této základní škole. A právě nadšené reakce dětí a odhodlanost učitelů vystoupit ze zóny komfortu a zkusit nové věci ve mně vzbudily zvědavost a rozhodla jsem se zjistit více. Otázky jsem kladla zástupkyni ředitelky školy, **PaedDr. Ivetě Stehlíkové Bassyové**.

PaedDr. Ivetě Stehlíkové Bassyové.

? Čím se vaše škola odlišuje od ostatních základních škol?

Naše škola se již desátým rokem snaží o systematickou podporu a rozvoj mimořádně nadaných žáků v oblasti intelektu. Umožňujeme jim každodenní práci ve skupině stejně nadaných dětí. A zároveň jim pomáháme při začleňování do běžné vrstevnické skupiny. Výuka je v některých předmětech oddělena a v jiných jsou tyto děti součástí své kmenové třídy.

? Jakým způsobem pracujete s mimořádně nadanými dětmi a co se vám při práci s nimi osvědčilo?

Systém práce s nadanými dětmi je v naší škole založený na vytváření menších výukových skupin. V nich dokážeme s jejich potenciálem lépe pracovat. Využíváme běžné metody moderní pedagogiky, ale větší důraz oproti běžné třídě klademe na vytváření logických struktur, celistvé uchopení problému a snahu jít do hloubky. Výuku také obohacujeme. Zařazujeme větší množství diskuzí se společným hledáním více řešení a snažíme se posílit schopnost dětí poskytovat a přijímat zpětnou vazbu. Nevyhýbáme se ani doplňujícím mimoškolním akcím, jako jsou exkurze, výstavy či workshopy.

? Ve vaší škole kombinujete společnou výuku všech žáků v kmenových třídách se speciálními hodinami pouze pro nadané děti. Ovlivňuje tento přístup vztahy mezi dětmi? A jak se snažíte předcházet případným problémům?

Mimořádně nadané děti nejsou zcela izolovány, jsou součástí určité skupiny, která pracuje část výuky samostatně. Inspirovali jsme se modelem, kdy takto pracují děti s poruchami učení se speciálním pedagogem nebo asistentem pedagoga. Podobně vytváříme i jazykové skupiny, v nichž žáci pracují odlišně podle své úrovně znalostí a dovedností. Všechny skupiny žáků se na část výuky (zejména na výchovu) opět sejdou v jedné třídě a vytvářejí skupinu kmenovou. V ní vládne jiná dynamika, vynikají jiné děti. S respektováním odlišností pracujeme každý den a myslím, že se nám daří dětem tuto myšlenku předávat. Součástí školního vzdělávacího programu naší školy je také etická výchova, která má mnoho podob. Od pravidelných třídních setkání až po rozsáhlé celoškolské projekty. Veškeré programy sledují více cílů a jedním z nich je i vnímání různorodosti jako prvku respektovaného a obohacujícího.

? **Pojďme se nyní zaměřit na váš učitelský tým. Jakou podporu či možnosti dalšího rozvoje jejich kompetencí pro práci s mimořádně nadanými dětmi jim nabízíte?**

Péče o náš učitelský tým za péčí o mimořádně nadané děti trochu pokulhává ve své systematickosti, což je mi jako koordinátorovi péče o mimořádně nadané žáky školy trochu líto. Snažím se ale kolegům nabízet zajímavé semináře a konference, které se danou problematikou zabývají, a sleduji dostupnou literaturu. Za největší podporu však považuji společné nadšení pro věc, sdílení dobré praxe, vzájemné hospitace a metodické družení, kdy vytváříme a společně sdílíme portfolia a nápady k výuce.

? **Pokroky dětí závisí i na podpoře a aktivním přístupu rodičů. Jak funguje spolupráce mezi rodiči, učiteli a dětmi na vaší škole?**

S rodiči mimořádně nadaných žáků se scházíme na pravidelných třídních schůzkách. S koncepcí, metodami a náplní hodin je seznamujeme ve Skupinovém vzdělávacím plánu mimořádně nadaných žáků pro jednotlivé ročníky. Všichni vyučující nabízejí individuální konzultace a často s rodiči spolupracují na obohacení vzdělávacího

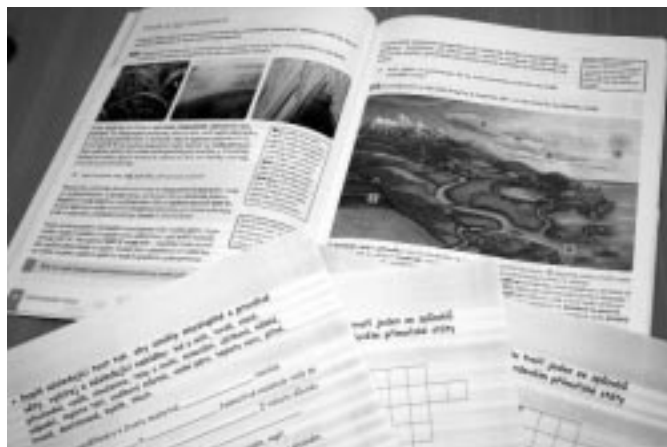
programu i o mimoškolní aktivity rodičů s dětmi. Pravidelnou podporu dětem i rodičům poskytuje přímo ve škole naše školní poradenské centrum a psychologka spádové pedagogicko-psychologické poradny.

? **Pokud bychom se vrátili na samotný začátek, co vás před deseti lety vedlo k vytvoření programu pro mimořádně nadané děti?**

První myšlenka vznikla s tvorbou nového Školního vzdělávacího programu. Naším cílem bylo získat jasnou a odlišnou profilaci školy. Naši učitelé měli chuť se vzdělávat v oblasti rozvoje nadaných dětí. A zaznamenali jsme zájem i ze strany rodičů. To byl počátek dlouhé a stále se vyvíjející cesty. A tak na naší škole vznikl program soustavné péče o mimořádně nadané žáky. Zájem o program a školu stále roste, což nás vede k zvýšené odpovědnosti a neustálému vylepšování naší koncepce vzdělávání mimořádně nadaných žáků.

? **Všimla jsem si na vašich webových stránkách, že spolupracujete s celou řadou externích organizací včetně odborníků z vysokých škol a výzkumných institucí. S kým konkrétně spolupracujete a jakým způsobem?**

Trvale spolupracujeme s Mensou ČR a členy této organizace najdete nejen mezi žáky, ale i v pedagogickém sboru. Nabízíme žákům testování, podporujeme jejich zapojování do Logické olympiády a jiných nabízených akcí. Další trvalou spolupráci rozvíjíme s Centrem nadání, Pedagogicko-psychologickou poradnou pro Prahu 1, 2 a 4, Pedagogickou fakultou UK Praha či Městskou knihovnou v Praze. Účastníme se velkého množství soutěží, Dnů vědy, workshopů a interaktivních výstav pro žáky ve všech oblastech poznání. Již druhým rokem také spolupracujeme s Filozofickou fakultou UK Praha. V rámci projektu pořádají přímo u nás na škole přednášky pro zájemce z řad žáků. Děti se tak přirozeně seznamují s nejrůznějšími vědními oblastmi od historie přes jazykovědu až po filmovou a divadelní vědu.

? Na závěr si dovolím dvě trochu osobnější otázky. Co považujete vy sama za největší výzvu při práci s nadanými dětmi?

Největší výzvou je nahlížet a rozvíjet duši dítěte tak, aby byla otevřená, nezatížená, bažící po poznání a zároveň kritická. S dodáním pokory se mi otevírají nové úhly pohledu. S přidáním zkušeností nové závěry a kombinace. Jsem průvodcem dětí na jejich cestě za poznáním a na této roli je potřeba neustále pracovat, neuzavírat se názorům, být v mentální kondici, kombinovat, improvizovat... Ale abych byla upřímná, hrozně mě to baví!

? A na jaký svůj úspěch jste nejvíce pyšná?

Pyšná jsem na všechno, co jsme již ve škole dokázali. Na výsledky práce našich dětí, na to, že se do výuky těší. Ale jedna konkrétní věc mě teď napadá. Jsem moc pyšná na to, že se nám již třetím rokem daří pro děti realizovat

Vědeckou konferenci a že vyučující s nasazením spolu s dětmi bádají, vytvářejí hypotézy a závěry. Výsledkem jsou pak nádherné prezentace, které slouží k obohacení výuky ostatních žáků celé školy.

Za celý tým EDUcentra děkujeme za otevřenost a sdílení vašich zkušeností. Neskromně věříme, že budou užitečnou inspirací i pro další školy, které mají zájem začít programy pro nadané děti na svých školách budovat.

POZNÁMKA REDAKCE

EDUcentrum je nezisková organizace, která podporuje netradiční formy vzdělávání a ověřuje nové metody a přístupy k rozvoji schopností, dovedností a talentu dětí, mládeže, ale i dospělých. Od roku 2011 se zabýváme přenosem inovací ze zahraničí a v současné době spolupracujeme s několika desítkami zahraničních organizací. Naší vizí je vytvořit příležitosti pro další vzdělávání napříč všemi věkovými i sociálními spektry a pomáhat lidem být aktivními tvůrci svého profesního i osobního života.

||

EDUjobem chceme pomoci školám i učitelům

Mgr. Zdeněk Slejška,
ředitel EDUin, o. p. s.

EDUin
vzdělávání je i naše věc

Dosud nebyla na českém trhu služba, která by propojovala učitele i školy. Proto vznikl nový pracovní portál EDUjob, který má vytvořit prostor pro nabídky vzdělavatele a pro ty, co ve vzdělávací oblasti chtějí pracovat. Jak většina škol hledá nové pracovní síly a čím se EDUjob liší od ostatních pracovních portálů, řekne v rozhovoru za provozovatele serveru ředitel EDUinu Zdeněk Slejška.

? Čím se EDUjob liší od ostatních pracovních portálů, přes které ředitelé škol hledají nové kolegy a kolegyně?

EDUjob.cz je první pracovní portál, který je ušitý na míru školám. Zohledňuje zákon o pedagogických pracovnících, umožňuje filtraci podle aprobovanosti či dosaženého vzdělání. Dává taktéž prostor sdílet specifika školy či